

Съдържание

Новини	2
Честване на 155-годишнината на Българската академия на науките в Румънската академия – превод от румънски език Н. Казански	6
Годишнини на членове на БАН (1869–2025) – Ст. Хрусанова	10
Книги от Издателството на БАН „Проф. Марин Дринов“, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	18
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	21

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg), доц. д-р Никола Казански (nkazanski@abv.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg), Милкана Лишкова (milkana@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. „15-ти ноември“ №1
тел: 979 52 54, 979 53 79
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

На 8 януари 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложба от поредицата „Книжовен калейдоскоп“, посветена на 115-годишнината от отпечатването на първото издание на „Строителите на съвременна България“ (1910) от Симеон Радев в печатарницата на Тане Пеев в София. Поради бързото изчерпване на тиража

Радев я преиздава и през 1911 г. Книгата е подписана от автора с посвещение на Андрей Тошев, министър-председател на Царство България през 1935 г. „Строителите на съвременна България“, настолна книга за няколко поколения българи, е един от най-големите историографски и литературни шедьоври. Тя може да бъде наречена и продължение на летописната традиция, положена от Захарий Стоянов и неговите „Записки по българските въстания 1870–1876. Разказ на очевидец“. Подобен вид документална проза е естетически фактор, както и основа за историческата памет на нацията.

На 15 януари 2025 г. в зала „История на книгата“ на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ се състоя представянето на дългоочакваната книга на проф. Донка Правдомирова „Моят професионален път: има такава професия - библиограф - автобиобиблиограф“. Събитието събра на едно място колеги, студенти, библиофили и почитатели на професионализма и ерудицията на проф. Правдомирова. Книгата представлява своеобразен автобиографичен разказ, преплетен с професионалните търсения и постижения на автора в областта на библиографията. Професор Правдомирова проследява своя път от ранните си стъпки в библиотечното дело до утвърждаването си като водещ специалист и преподавател в тази сфера. Изданието не е суха хронология на събития и факти, а жив и увлекателен разказ за предизвикателствата, успехите, срещите с важни личности и любовта към книгата, която е движеща сила в целия ѝ професионален живот. На събитието присъстваха директорът на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ доц. Калина Иванова и представители на ръководството на институцията.

На 16 януари 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложба от поредицата „Книжовен калейдоскоп“, посветена на 130-годишнината от рождението и 100-годишнината от смъртта на Гео Милев. В нея са изложени оригинални документи от богатия фонд на писателя, съхраняван в Българския исторически архив. Сред тях могат да бъдат открити биографични материали и многобройни свидетелства за неговата литературна дейност. Житетският път на Георги Касабов Милев започва на 15 януари 1895 г. в с. Раднево, Старозагорско, в семейството на учителя и книгоиздател Мильо Касабов. Въпреки че съдбата му е отредила кратък живот, той оставя следа с разностранните си културни интереси и богатата дейност на поет, публицист, преводач, театрален критик и редактор. От трагичната гибел на даровития творец (15.05.1925) измина столетие, но неговото дело и наследство продължават да привличат и провокират.

На 17 януари 2025 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 120-годишнината от рождението на българския писател Светозар Акендиев Димитров, известен с псевдонима Змей Горянин (11.01.1905–25.08.1958). Автор на разкази, повести, романи и пиеси най-често с историческа тематика. По-голяма част от произведенията му пресъздават българските националноосвободителни борби. Сътрудничи с критични бележки, стихове, хумор и сатира на списанията „Хиперион“, „Българска мисъл“, на вестниците „Литературен глас“, „Светлоструй“, в седмичните литературни страници на всекидневниците „Зора“, „Време“, „Пладне“, „Земеделско знаме“ и др. Публикувал е над 50 книги и брошури. Сред тях са автобиографичната повест „Червеният хотел“ и исторически романи – „Кнез Иван Кулин“, трилогията „Дунавът тече“, „Бачо Киро“, „Звезда керванджийка“. Освен страстта към писането той има и друга страст – филателията. Заедно с Елин Пелин участва в списание „Българска марка“. Любимо занимание му е и резбарството.

На 20 януари 2025 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 130-годишнината от рождението на Гео Милев (Георги Милев Касабов, 15.01.1895–15.05.1925), български поет и публицист, основен представител на експресионизма в българската литература. През живота си се занимава активно с публицистика в духа на модернистичните течения в българската следвоенна литература. Следи отблизо социалната действителност, в която живее, и отражението ѝ върху обществото. В произведенията си Гео Милев смело прокламира естетическите си възгледи и модерните идеи за човека и неговата трагичност. В Берлин сътрудничи на експресионистичните списания „Ди Акцион“ и „Дер Щурм“. В София издава списание „Везни“. Автор на стихосбирките „Жестокият пръстен“ (1920) и „Иконите спят“ (1922). Публикува свои творби в списание „Пламяк“, където излиза и емблематичната му поема – „Септември“, посветена на събитията от 1923 година. Заедно с други симпатизанти на левицата е убит от полицията по време на Априлските събития през 1925 г. Въпреки краткия си живот – едва 30-годишен, Гео Милев оставя трайна следа в историческата и литературната памет на българина. Активната му публицистична дейност съдейства за развитието на модернизма, на българския периодичен печат и за обогатяването и одухотворяването на съвременния българин. Творческите му способности се продължават и от дъщеря му – известната детска писателка Леда Милева.

На 22 януари 2025 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 165-годишнината от рождението на Антон Павлович Чехов (29.01.1860–15.07.1904), руски писател и драматург, по професия лекар. Той е автор на множество къси разкази, както и на пиеси, оказали силно влияние върху драмата през XX век. За 26 години творческа дейност създава около 900 произведения, най-вече хумористични разкази, пиеси и повести, които се превръщат в класически произведения на световната литература. Много специалисти го считат за един от най-добрите автори на къси разкази в света. Чехов работи като лекар почти през целия си живот, докато пише своите литературни произведения. По негови думи „медицината е законната ми съпруга, а литературата е моя любовница“.

На 29 януари 2025 г. в Централната библиотека на БАН гостува Н. Пр. Миклош Борош, извънреден и пълномощен посланик на Унгария в България. Директорът на библиотеката, д-р Силвия Найденова, представи дейността на институцията и разказа за редките и ценни издания от фонда ѝ, като показа на госта образци от тях. Бяха обсъдени възможностите за сътрудничество.

Честване на 155-годишнината на Българската академия на науките в Румънската академия

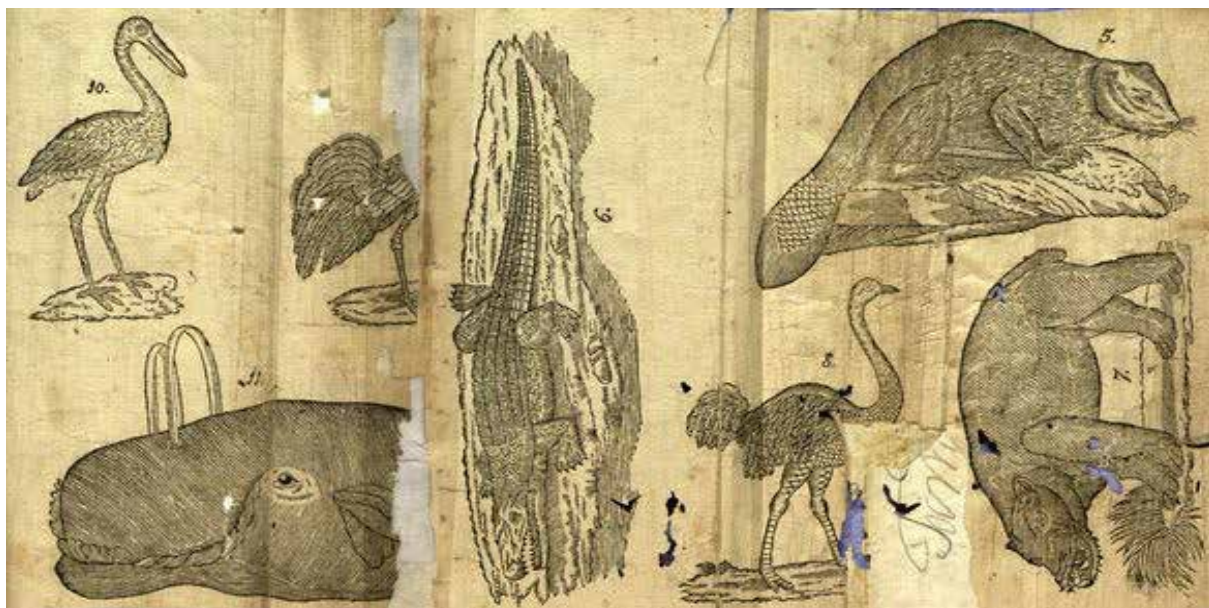

Във вторник, 17 септември 2024 г., Румънската академия отбеляза двойно събитие по повод 155-годишнината на Българската академия на науките – подписване на спогодба за продължаване на научното и културното сътрудничество между двете академии, както и откриването на юбилейна изложба.

Желанието на БАН да чества своя юбилей в Румъния има своите исторически основания, защото този стълб на българската култура е създаден на 29 септември 1869 г. на румънска територия в Браила, когато условията за съществуване на българската нация са били твърде неблагоприятни. Самата институция под името Българско книжовно дружество възниква и действа в Румъния в продължение на 10 години преди възстановяването на българската държавност.

Това първо българско научно дружество олицетворява патриотичните стремежи за Българското възраждане на личности като Марин Дринов (професор в Харковския университет), Васил Друмев (министър-председател на Княжество България и Търновски митрополит), Гаврил Кръстевич (главен управител на Източна Румелия) за издигане развитието на българския народ на европейско ниво.

Сред видните личности, които участват в учредяването на българската академия, се нареждат братята Евлоги и Христо Георгиеви, Добри Войников, Райко Жинзифов, Васил Левски, Любен Каравелов, Христо Ботев, Тодор Икономов, Нешо Бончев, Найден Геров, Димитър Шишманов и Васил Стоянов. След освобождението на България през 1878 г. Българското книжовно дружество се премества в столицата София, която става център на обществената, културната и научната дейност.

Понастоящем БАН, представляваща мнозинството от научния и културния потенциал на България, има автономен статут и се самоуправлява според демократичните принципи, универсалните ценности, както и националните традиции и интереси.

БАН е най-голямата изследователска организация в България, включваща 44 института, четири музея, **изключително богата библиотека** и издателство.

Спогодбата за продължаване на научното сътрудничество между Румънската академия и Българската академия на науките беше подписана от председателите на двете академии, акад. Йоан-Аурел Поп и акад. Юлиан Ревалски, в присъствието на авторитетна българска делегация, ръководители на Румънската академия и представители на медиите. Двамата председатели

припомниха знаменателни моменти от историята на създаването на БАН на румънска земя в Браила, както и традиционните добри връзки между двете академии. Те се изказаха за разширяването и обогатяването на взаимния обмен.

Почетен гост на събитието беше Н. Пр. Радко Влайков, посланик на България, както и множество български студенти и специализанти в Букурещ.

В словото си акад. Йоан-Аурел Поп, председател на Румънската академия, специално изтъкна възхищението си от изложбата, представена в Библиотеката на Румънската академия за достатъчно дълго време, за да бъде видяна от жителите на Букурещ, както и от чуждестранните туристи. Това е изложбата „**Петър Берон. 200 години от първото издание на Рибния буквар**“, показана от **Централната библиотека на БАН** в Румънската академия. Първият буквар на български език е създаден на румънска земя и е отпечатан в Брашов през 1824 г.

Откриването на изложбата се състоя под Кристалния купол на Библиотеката на Румънската академия в присъствието на председателя на БАН акад. Юлиан Ревалски, съпроводен от официална българска академична делегация. От страна на Румънската

академия заместник-председателят акад. Мирча Думитру произнесе слово, в което изтъкна традиционно добрите отношения в научната и културната област между двата народа.

В отговор академик Ревалски подчерта изключителната възможност да бъде тук, в Букурещ, и да изрази своята особена благодарност за великодушието и гостоприемството на румънския народ, оказано на деятелите на българското Възраждане.

„Петър Берон е живял на много места в Румъния като Брашов, Крайова и Букурещ. В последния град са пребивавали и благодетелите на Софийския университет. Накрая, но не на последно място, българският национален герой Христо Ботев също е живял в Букурещ и в Браила преди да се върне в България.

Затова именно тук е точното място да отбележим 200 години от издаването на първия български буквар, както и да отпразнуваме 155-годишнината на БАН, които са изключително важни моменти в нашата и вашата история.“

Изложбата е съставена от издания, които се намират във фондовете на **Централната библиотека на БАН**, както и от архивни документи от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Научния архив на БАН.

На 14 постера са представени първите издания на „Буквар с различни поучения“

(1824), известен като Рибния буквар, защото на корицата е изобразен кит. Повечето табла са посветени на Петър Берон, най-изтъкнатия учен и просветител от времето на Българското възраждане, който разбира, че европейското образование е изключително важно за развитието и успеха на българското общество.

Изложбата е открита за публиката в периода 17 септември – 8 октомври 2024 г.

Из интервюто на акад. Юлиан Ревалски пред Кътълин Мосоя

- *Дълбокоуважаеми господин академик Юлиан Ревалски, председател на БАН, какво можете да кажете за днешна Румъния?*
- **О, прекрасна страна! Ще кажа нещо в сравнение с моите предишни посещения. Бил съм в Румъния неколkokратно от 1987 г. насам. Последно бях в Университета на Яш и, разбира се, в Румънската академия в Букурещ. Бях очарован!**
- *Вие сте математик със забележителна кариера във Вашата страна. Били сте гостуващ професор във Франция, Италия и Германия. Кое Ви привлече в полето на математиката?*
- **Винаги съм се интересувал от задачи, които трябва да бъдат решени, и това ме насочи към математиката. Участвал съм в математически конкурси и олимпиади с добри резултати. После станах студент във Факултета по математика и механика на Софийския университет.**
- *От 2016 г. сте председател на БАН. Как гледате на Румънската академия по отношение на БАН?*
- **Румънската академия е по-голямата сестра на БАН. Българската академия е основана в Браила, през 1869-та, само три години след Румънската академия. Досегашното развитие на тези две академии до голяма степен е сходно.**
- *Какво ще кажете за бъдещото сътрудничество между двете академии?*
- **Освен в традиционните области на историята и етнографията ние си сътрудничим и в областта на високите технологии. А също така в математиката и психологията поради феномена на изкуствения интелект.**

Превод на статията от румънски език със съкращения Никола Казански

Academia Bulgară de Științe, sărbătorită la Academia Română. //

Academica : Revistă editată de Academia Română, 34, N. 9-10 (407-408), septembrie-octombrie 2024, p. 55-63.

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2025)

Стефка Хрусанова, E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

185 г. от рождението на ДИМИТЪР НИКОЛОВ БЛАГОЕВ (1840–27.12.1875), книжовник, общественик.
Дописен член (1871).

170 г. от рождението на КОНСТАНТИН ПЕТКОВ ВЕЛИЧКОВ (1855–03.11.1907), поет, писател, преводач, литературен критик, художник, общественик и дипломат.
Дописен член (1884), редовен член (1884).

185 г. от рождението на ВАСИЛ НИКОЛОВ ДРУМЕВ (КЛИМЕНТ, епископ БРАНИЦКИ, митрополит ТЪРНОВСКИ) (ок. 1840–10.07.1901), писател, църковен, обществено-политически и държавен деец.
Действителен член-основател на БКД (1869), почетен член (1898).
Председател на БКД (1898).

195 г. от рождението на ИВАН СТЕПАНОВИЧ ИВАНОВ (ИВАН ЦАНЕВ КАЛЯНДЖИ) (ок. 1830–1902), общественик и публицист.
Спомагателен член (1869), дописен член (1870), почетен член (1884).

185 г. от рождението и 125 г. от смъртта на КОНСТАНТИН НАКОВ СТАНИШЕВ (1840–1900), учител, общественик.
Дописен член (1875), редовен член (1884).

185 г. от рождението на ПАВЕЛ ТЕОДОРОВИЧ ТЕОДОРОВИЧ (1840–05.07.1881), учител, общественик.
Спомагателен член (1869), дописен член (1870).

02 януари
195 г. от рождението на ТОДОР НИКОЛАЕВИЧ МИНКОВ (02.01.1830–15.03.1906), просветен и обществен деец.
Спомагателен член (1968), дописен член (преди 1876).

02 януари
70 г. от рождението на КОНСТАНТИНОС НИХОРИТИС (02.01.1955 г.), гръцки старобългарист и богослов.
Чуждестранен член (2023).

03 януари
105 г. от смъртта на ФРАНЦ ТОУЛА (20.12.1845–03.01.1920), австрийски геолог и минералог.
Чуждестранен член (1898).

04 януари
105 г. от смъртта на ГРИГОР ДИМИТРОВ НАЧОВИЧ (22.01.1845–04.01.1920), обществено–политически и държавен деец, дипломат и публицист.
Спомагателен член (1869), дописен член (1882), редовен член (1884).

04 януари

120 г. от рождението на БОРИС НИКОЛАЕВИЧ ПОНОМАРЬОВ
(04.01.1905–21.12.1995), руски историк.

Чуждестранен член (1980).

06 януари

180 г. от рождението на ХРИСТО ТОДОРИНОВ (ТОДОРОВ) СТОЯНОВ
(06.01.1845–01.07.1895), юрист, общественик.

Дописен член (1875), редовен член (1884).

07 януари

65 г. от рождението на ЕВГЕНИ ХРИСТОВ СЕМКОВ
(07.01.1960–30.12.2024), астроном.

Член-кореспондент (2024).

08 януари

20 г. от смъртта на СТЕФАН ПЕТКОВ СТОЙЧЕВ
(24.12.1933–08.01.2005), юрист.

Член-кореспондент (2004).

09 януари

35 г. от смъртта на МИХАИЛ ТРИФОНОВИЧ ЙОВЧУК
(06.11.1908–09.01.1990), руски философ.

Чуждестранен член (1972).

09 януари
110 г. от рождението на ХРИСТО АНГЕЛОВ ХРИСТОВ
(09.01.1915–04.02.1992), историк.
Член-кореспондент (1967), академик (1974).

10 януари
115 г. от рождението на ЕМИЛ ИВАНОВ ГЕОРГИЕВ
(10.01.1910–01.05.1982), литературовед.
Член-кореспондент (1867), академик (1977).

11 януари
85 г. от рождението на ВЕНЕЛИН СТОЯНОВ ЖИВКОВ
(11.01.1940), машинен инженер.
Член-кореспондент (2004).

11 януари
160 г. от рождението на КАРЕЛ КАДЛЕЦ
(11.01.1865–04.12.1928), чешки юрист.
Чуждестранен член (1924).

13 януари
35 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР СТОЯНОВ ТОШКОВ
(26.03.1909–13.01.1990), ветеринарен лекар, микробиолог.
Член-кореспондент (1961).

16 януари

25 г. от смъртта на ИВАН НИКОЛОВ ПОПОВ
(08.12.1907–16.01.2000), електроинженер, обществено-политически
и държавен деец, дипломат.
Член-кореспондент (1961).

17 януари

45 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР НИКОЛАЕВИЧ НЕСМЕЯНОВ
(28.08.1899–17.01.1980), руски химик-органик.
Чуждестранен член (1952).

18 януари

105 г. от рождението на ДОРА ИВАНОВА-МИРЧЕВА
(ТОДОРКА МАРИНОВА МИРЧЕВА)
(18.01.1920–25.08.2012), езиковед.
Член-кореспондент (1981).

18 януари

170 г. от рождението на АТАНАС ПЕТРОВ ШОПОВ
(18.01.1855–07.04.1922), книжовник, етнограф, общественик.
Редовен член (1884).

19 януари

5 г. от смъртта на БЛАГОВЕСТ ХРИСТОВ СЕНДОВ
(08.02.1932–19.01.2020), математик, държавен и обществен деец,
дипломат.
Член-кореспондент (1974), академик (1981). Заместник-председател
(1980–1988), главен научен секретар (1982–1988) и председател на
БАН (1988–1991).

19 януари

60 г. от смъртта на **ЯКИМ ИВАНОВ ЯКИМОВ**
(08.06.1900–19.01.1965), инженер-топлоенергетик, обществен деец.
Член-кореспондент (1961).

22 януари

180 г. от рождението на **ГРИГОР ДИМИТРОВ НАЧОВИЧ**
(22.01.1845–04.01.1920), обществено-политически и държавен деец,
дипломат и публицист.
Спомагателен член (1869), дописен член (1882), редовен член (1884).

23 януари

5 г. от смъртта на **АНДРЕЙ ЛЕОН ДАНИЕЛ**
(28.03.1952–23.01.2020), художник.
Член-кореспондент (2015).

23 януари

25 г. от смъртта на **ЯНИС КАРАЯНОПУЛОС**
(02.09.1922–23.01.2000), гръцки византолог.
Чуждестранен член (1983).

23 януари

75 г. от смъртта на **ВАСИЛ ПЕТРОВ КОЛАРОВ**
(16.07.1877–23.01.1950), икономист, юрист и публицист, обществено-
политически деец и държавник.
Редовен член (1946).

24 януари

100 г. от рождението на ИВАН СТОЯНОВ ИЛИЕВ

(24.01.1925–17.10.2017), икономист, обществен и държавен деец.

Член-кореспондент (1984). Главен научен секретар и заместник-председател на БАН (1988–1991).

25 януари

35 г. от смъртта на МИХАИЛ ПЕНЧЕВ МИНКОВ

(03.04.1903–25.01.1990), аграрикономист.

Член-кореспондент (1971).

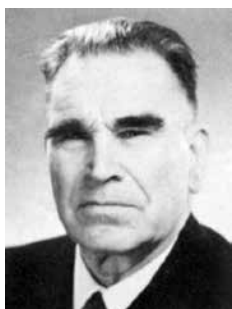

25 януари

95 г. от рождението на ЕВАНГЕЛОС МУЦОПУЛОС

(25.01.1930–07.06.2021), гръцки философ.

Чуждестранен член (2001).

26 януари

45 г. от смъртта на ГЕОРГИ СЛАВОВ КАРАСЛАВОВ

(12.01.1904–26.01.1980), писател, обществен деец.

Академик (1961).

26 януари

90 г. от рождението на ВАСИЛ ДИМИТРОВ ЧИЧИБАБА

(26.01.1935–08.12.2013), животновъд, общественик.

Член-кореспондент (1989).

28 януари

70 г. от смъртта на **КОНСТАНТИН ЧИЛОВ НИКОЛОВ**
(04.05.1898–28.01.1955), лекар-интернист и кардиолог.
Член-кореспондент (1948).

30 януари

10 г. от смъртта на **КАРЛ ДЖЕРАСИ**
(29.10.1923–30.01.2015), американски биохимик – природни химически
вещества.
Чуждестранен член (1979).

30 януари

105 г. от смъртта на **ВЛАДИМИР НИКОЛАЕВИЧ ПАЛАУЗОВ**
(12.05.1851–30.01.1920), юрист.
Спомагателен член (1868), дописен член (1870), редовен член (1884).

30 януари

100 г. от рождението на **ЙОЗЕФ РЖИМАН**
(30.01.1925–12.10.2019), чешки биохимик.
Чуждестранен член (1983).

**КНИГИ ОТ ИЗДАТЕЛСТВОТО НА БАН „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

ГЕОРГИЕВА, Стела. Читалище и фолклор / Стела Ненова. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2024. 280 с. : с фотографии, цв. ил. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Рец. Мила Сантова, Петко Ст. Петков ; Бел. под линия ; Библиография с. 248-263 ; Загл. и на англ. ез.: Chitaliste and folklore ; Изд. на БАН. Институт за етнология и фолклористика с Етногр. музей ; Кн. е на базата на защитен дисертационен труд ; Рез. на англ. ез. ISBN 9786192454456 System number [000654641]

Книгата предлага нов и приносен прочит на читалищната институция и на нейните способности за опазване на фолклора (културата) чрез свързаните с общностите възможности за преобразуване на смисли и на взаимното съучастие на двете – институция и култура. Изследователският интерес на авторката е насочен към една институция с активно вековно присъствие в българското пространство, която притежава много съществени културни функции.

Стела Ненова е завършила специалност „Българска филология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Работи като главен асистент в секция „Антропология на народните изкуства и визуалните форми“ на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей на Българската академия на науките. Автор е на множество статии и студии, посветени на читалището и неговата роля за опазването на фолклора като културно наследство.

УЧИТЕЛНОТО евангелие на Константин Преславски :
Т. 1. Старобългарско-гръцки речник / Лора Тасева, Добриела Котова, Иван Петров, Екатерина Дикова, Петра Станковска, Георги Митов ; Научни рецензенти Искра Христова-Шомова, Елка Мирчева. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2024. 704 с.

ISBN 9786197179545 (print); 9786192454906 (print);
9786197179552 (pdf); 9786192454913 (pdf)

System number [000654702]

https://balkanstudies.bg/images/UE-1-with_cover.pdf

УЧИТЕЛНОТО евангелие на Константин Преславски :
Т. 2. Гръцко-старобългарски речник / Лора Тасева, Добриела Котова, Иван Петров, Екатерина Дикова, Петра Станковска, Георги Митов ; Научни рецензенти Веселка Желязкова, Анета Димитрова. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2024. 544 с.

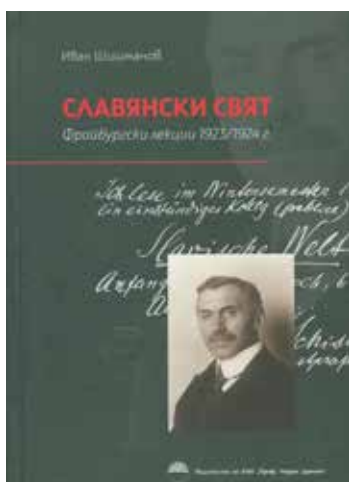
ISBN 9786197179569 (print); 9786192454920 (print);
9786197179576 (pdf); 9786192454937 (pdf)

System number [000654704]

https://balkanstudies.bg/images/UE-2-with_cover.pdf

Книгата е резултат от реализацията на проекта „Словното богатство на Учительното евангелие на Константин Преславски: старобългарско-гръцки и гръцко-старобългарски речници индекси“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“.

Тя отразява нуждата от цялостен поглед върху речниковия обхват на паметника и преводаческите техники на Константин Преславски на лексикално и словообразователно равнище. В рамките на работата на осемчления научен колектив през изтеклите четири години са създадени близо 40 публикации, които добавят нови знания за изворите на евангелието, начина на компилиране на беседите, преводаческото майсторство на епископ Константин, някои езикови особености на сбирката в контекста на средновековната преводна книжнина, интертекстуалните връзки, жанровите образци на Азбучната молитва и подходите към лексикографската обработка на материала. Главният резултат обаче са именно представените в два тома старобългарско-гръцки и гръцко-старобългарски речници индекси, в които се съчетават както утвърдени, така и иновативни за палеославистичната двуезична текстообвързана лексикография подходи.

ШИШМАНОВ, Иван. Славянски свят : Фрайбургски лекции 1923/1924 г. / Иван Шишманов ; Съставители : Елизабет Шоре и Румяна Конева. Коментар Елизабет Шоре и Константин Рап със сътрудничество на Регине Нохейл ; Превод от немски език Любомир Илиев. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2024. XX, 433 с. : 1. портр.; факс. ; Бележки и библиография под линия ; Съдържа и Приветствие от председателя на Българска академия на науките акад. Юлиан Ревалски с. IX-X ; Иван Шишманов (1862–1928). Престоят му във Фрайбург. Биографичен контекст / Румяна Конева с. 3-37 ; Лекциите на Иван Шишманов във Фрайбургския университет (1923/1924) / Елизабет Шоре с. 39-79 ; Към рецепцията на Иван Шишманов в немскоезична среда (1889–1928) / Константин Рап с. 81-136 ; Списък на литературата

към лекциите на Иван Шишманов с. 367-402 ; Именен показалец с. 411-430 ; Участници в изданието с. 431-433 ; Биогр. данни за авт. отбелязани на гърба на кор. ; Библиогр. след отд. студии

ISBN 9786192453664

System number [000654640]

Иван Шишманов (1862–1928), един от най-видните български учени и политици в областта на културата, завършва гимназия във Виена и следва в Йена, Женева и Лайпциг. Професор по сравнително литературознание в Софийския университет, министър на народното просвещение и посланик на България в Украйна. След 1918 г. напуска България и живее три години във Фрайбург в Брайзгау, Германия. Лекциите на Шишманов, четени от него на немски език във Фрайбургския университет (1923/1924), са дешифрирани и възпроизведени от съставителките въз основа на запазените негови бележки и записки. Централно място в тях заемат културните стереотипи и крехкостта на мирното съжителство между европейските народи и не на последно място – между самите славяни. Оттогава Шишманов активно защитава идеята за обединена Европа (паневропейското движение). Текстове, които в книгата са подробно коментирани и придружени от научни студии, са важен документ за времето, но и впечатляват със стряскащата си актуалност.

**НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА
НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

БАЛДАЧИ, Дейвид. Недовършена работа : Роман / Дейвид Балдачи ; Прев. от англ. ез. Богдан Русев. – София : Обсидиан, 2024. 440 с. ; За автора с. 439.

ISBN 9789547695696

System number [000654406]

БАЛДАЧИ, Дейвид. Само лъжи : Роман / Дейвид Балдачи ; Прев. от англ. ез. Милко Стоименов. – София : Обсидиан, 2024. 430 с.

ISBN 9789547695771

System number [000654418]

БАРНС, Джулиан Патрик. История на света в 10 1/2 глави / Джулиан Барнс ; Прев. от англ. ез. Димитрина Кондева, Зорница Христова. – 2. изд. – София : Обсидиан, 2024. 344 с. : с цв. ил. ; 1. изд. 2001 г.

ISBN 9789547695788

System number [000654480]

БАРТ, Ролан. Нулева степен на почерка ; Митологии / Ролан Барт ; Прев. от фр. ез. Асен Чаушев и др. – София : Колибри, 2024. 360 с. : Други прев.: Весела Антонова, Галина Меламед, Стоян Атанасов ; Съдържа: Ролан Барт – класик на модерността / Стоян Атанасов с. 5-18 ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9786190214977

System number [000654456]

БЕНЕТ, С. Дж. Задача за три кучета / С. Дж. Бенет ; Прев. от англ. ез. Майре Буюклиева. – София : Еднорог, 2024. 431 с. (Нейно Величество Кралицата разследва)

ISBN 9789543652952

System number [000654426]

БЛИС, Доминик. Новак Джокович – най-великият за всички времена / Доминик Блис ; Прев. от англ. ез. Камен Велчев. – София : Книгомания, 2024. 240 с. : с цв. ил., фотогр., сх. ; Азбучен показалец.

ISBN 9786191953912

System number [000654465]

БОРИСОВ, Георги. Моите истории 1973–2023 : Т. 1. / Георги Борисов. – София : Колибри, 2024. 534 с. ; Биогр. данни за авт. на 2-ра кор. ; Бележки под линия ; За автора с. 779-782.

ISBN 9786190215158

System number [000654498]

БОРИСОВ, Георги. Моите истории 1973–2023 : Т. 2. / Георги Борисов. – София : Колибри, 2024. 782 с. ; Биогр. данни за авт. на вътрешната страна на кор. ; Бележки под линия ; За автора с. 779-782.

ISBN 9786190215172

System number [000654501]

БЮД, Джон. Убийство в Лейк Дистрикт / Джон Бюд ; Прев. от англ. ез. Иван Костурков. – София : Еднорог, 2024. 400 с. : с ил. (Класически криминални романи: Подбор на Британската библиотека)

ISBN 9789543653003

System number [000654491]

ВАСИЛЕВ, Николай. Хоровод : Структурно-динамична теория на българския литературен език (IX–XXI в.) – информационен код : Учебно пособие по философия, методология и историография на академичното текстописане : Кн. 4. / Автор, емблематика д-р Николай Василев ; Науч. ред., дейкисис акад. проф. д.п.н. Александра Куманова ; Рец. акад. проф. д.ик.н.: Стоян Денчев, доц. д-р Петър Велчев ; Университет по библиотекознание и информационни технологии. – София : За буквите – О писменехъ, 2024. 280 с. ; Именен показалец с. 264-266 ; Юбилейно издание, посветено на 1160-годишнината от покръстването на българите в 864 г. ; Интервюта с известни български автори с. 196-219 ; Създаване на универсална информационна картина : Прост дидактичен алгоритъм чрез структурата на франгментацията и дефрагментацията с. 220-236 ; Библиогр. и бележки с. 237-263 ; Съдържа: Да обгърнеш безкрая на народната душа, отразена в българската изящна словесност – като хоровод / (Дейкисис) Александра Куманова с. 267-269 ; Загл. и на англ. ез.: Golden chrestomathy of Bulgaria. (Факлоносци ; XXXV)

ISBN 9786191856817

System number [000654327]

ВЕКЪТ на херменевтиката / Предг., състав., науч. ред. доц. д-р Христо Гьошев ; Рец. доц. д-р Ясен Захариев. – София : Нов български университет, 2023. 339 с. ; Съдържа статии от: Албена Бакрачева, Албена Стамболова, Ангел Ангелов, Боряна Узунова, Боян Знеполски, Васил Гарнизов, Георги Фотев, Димитър Вацов, Кристиян Енчев, Лидия Денкова, Стефан Попов, Стилиян Йотов, Христо Гьошев, Христо Тодоров ; Библиогр. след отд. статии ; Рез. на бълг., англ. ез.

ISBN 9786192330965

System number [000654329]

ГАНЧЕВ, Марко. Книжни лястовички : Стихотворения за деца и за родители / Марко Ганчев. – София : Литературен форум, 2024. 200 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Кн. от поредицата Избрано в 10 + 2 тома. (Библиотека Българска сбирка ; 93)

ISBN 9789547401600

System number [000654483]

ГАНЧЕВ, Марко. Малкият дявол : Приказки за деца и за родители / Марко Ганчев. – София : Литературен форум, 2024. 213 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на корицата ; Кн. от поредицата Избрано в 10 + 2 тома. (Библиотека Българска сбирка ; 94)

ISBN 9789547401617

System number [000654485]

ГАРСИЯ Лорка, Федерико. Песни и романси / Федерико Гарсия Лорка ; Прев. от исп. ез. Атанас Далчев, Александър Муратов, Катя Василева. – София : Колибри, 2024. 120 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9786190215257

System number [000654463]

ГОРДЕР, Юстайн. Ана. Приказка за климата и околната среда / Юстайн Гордер ; Прев. от норв. ез. Стефка Кожухарова. – София : Колибри, 2024. 192 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9786190215011

System number [000654454]

ГРЕЙ, Алистър. Клетни създания : Епизоди от младостта на д-р Арчибалд Маккандълс, служител на шотландското обществено здравеопазване / Алистър Грей ; Прев. от англ. ез. Боряна Джанабетска. – София : Еднорог, 2024. 411 с. : с илюстрации ; Бел. под линия ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Съдържа: Критически и исторически бележки.

ISBN 9789543652976

System number [000654467]

ГРИШАМ, Джон. Призраци на Камино : Роман / Джон Гришам ; Прев. от англ. ез. Надежда Розова. – София : Обсидиан, 2024. 366 с.

ISBN 9789547695757

System number [000654408]

ДАСГУПТА, Рана. Капитал : Изригването на Делхи / Рана Дасгупта ; Превод от англ. ез. Елка Виденова. – София : Жанет 45, 2024. 527 с. : с карта ; Бележки с. 523-527 ; За авт., прев. с. 1-2. (Памет)

ISBN 9786191869244

System number [000654502]

ДЕЛЧЕВ, Слави. Фотографски атлас по анатомия : за студенти по медицина и дентална медицина : Двуетично издание = Photographic atlas of anatomy : For students of medicine and dental medicine : bilingual edition / С. Делчев, С. Новаков, Р. Иванова ; Ред. С. Делчев ; Предг. Стефан Сивков. – 4. изд. – Пловдив : Лакс бук, 2024. 507 с. : с цв. ил. ; Азб. показалец ; 1. изд. 2013 г. на изд. ВАП.

ISBN 9786191892709

System number [000654495]

ДИМИТРОВА, Милена. Десет велики българолюбци : Княз Александър Батенберг, ген. Иван Инзов, лейди Емили Странгфорд, Джанюариъс Макгахан, Едуард Кинг, Хосе Пелисер, Луи Айер, Рикардо Пикио, Мерсия Макдермот, Мартин Кейниг / Милена Димитрова. – София : Книгомания, 2024. 256 с. : ил. ; факс ; фотографии, портр. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 250-252.

ISBN 9786191954025

System number [000654457]

ДЪРЕЛ, Лорънс. Констанс, или Самотни занимания ; Себастиан, или Водещи страсти ; Квинкс, или Историята за изкормвача / Лорънс Дърел ; Прев. от англ. ез. Паулина Мичева. – София : Колибри, 2024. 799 с. ; Биогр. данни за авт. на 2-ра кор. ; Кн. от пенталогията Авиньонски квинтет.

ISBN 9786190215356

System number [000654440]

ЖИВОТНИ : Енциклопедия / Прев. от англ. ез. Камен Велчев. – София : Книгомания, 2024. 304 с. : с цв. фотогр. ; Речник с. 292-295 ; Азб. показалец.
ISBN 9786191953929
System number [000654475]

КАВАНА, Стив. Сделка за убийства : Роман / Стив Кавана ; Прев. от англ. ез. Боян Дамянов. – София : Обсидиан, 2024. 406 с.
ISBN 9789547695658
System number [000654420]

КЛИНИЧНА патология : Учебно ръководство / Маргарита Каменова и др. ; Под ред. на М. Каменова. – [Пловдив] : Лакс бук, 2024. 896 с. : цв. ил. ; фиг. ; сх. ; табл. ; фотогр. ; Други авт.: Бенямин Леон Анави, Ангел Атанасов Ангелов, Богомила Гатева Маневска, Весела Иванова Тодорова, Веселин Тодоров Беловеждов, Григор Петров Велев, Евлоги Евлогиев Маринов, Елисавета Петрова Попхристова, Запрян Николов Запрянков, Иван Георгиев Михайлов, Иван Недков Иванов, Карела Павел Майнхард, Маргарита Любенова Генова, Петър Иванов Генов, Радина Стефанова Иванова-Боянова, Радка Младенова Аргирова, Савелина Любенова Поповска, Саша Николаева Петрова, Спасимир Тодоров Шопов, Тихомир Илийчев Диков, Христо Борисов Мавров, Христо Светлозаров Милев, Цанка Борисова Юрукова, Цветомир Маргаритов Гарев, Юлиян Руменов Ананиев ; Библиогр. след отд. гл.
ISBN 9786191892747
System number [000654431]

КОНСТАНТИНОВ, Алеко. До Чикаго и назад / Алеко Константинов. – София : Хеликон, 2024. 165 с. ; 1. изд. 1894 г. на Придворна печ. на Б. Шимачек.
ISBN 9786192511708
System number [000654519]

КРАТКА история на Българската академия на науките / Илия Тодев и др. ; Под ред. на акад. Васил Николов. – 2. доп. изд. – София : Издателство на БАН Проф. Марин Дринов, 2024. 146 с. : с ил., портр., факс. ; Други автори: Йорданка Гешева, Евгений Кандиларов, Илияна Марчева, Николай Поппетров, Димитър Христов ; Изд. се посвещава на 155-годишнината на БАН ; Библиогр. с. 126-127 ; Съдържа и Хроника с. 121-125 ; 1. изд. 2019 г.
ISBN 9786192454760
System number [000654115]

КРЪСТЕВ, Мартин. Безопасни игли и чуждо одобрение / Мартин Кръстев ; Ред. Стефан Иванов. – Пловдив : Жанет 45, 2024. 55 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.
ISBN 9786191869251
System number [000654529]

МАКДЪРМИД, Вал. Отвѣдлъжите / Вал Макдърмид ; Прев. от англ. ез. Боряна Джанабетска. – София : Еднорог, 2024. 512 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.
ISBN 9789543652945
System number [000654413]

МАН, Майкъл. За войните / Майкъл Ман ; Прев. от англ. ез. Илия Илиев. – София : Книгомания, 2024. 720 с. ; Бележки с. 649-675 ; Азб. показалец с. 711-719 ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; Библиогр. с. 676-710.
ISBN 9786191953967
System number [000654429]

МАНТОВ, Димитър. Иван Асен II – цар и самодържец : Исторически роман / Димитър Мантов. – София : Лексикон, 2023. 333 с.
ISBN 9786192203863
System number [000654318]

МАНТОВ, Димитър. Цар Симеон : Роман / Димитър Мантов. – 2. изд. – София : Лексикон, 2024. 169 с. (Великите български владетели)
1. изд. 1979 г. на изд. ОФ, в сер. Български исторически романи.
ISBN 9786192203863
System number [000654326]

МАНТОВ, Димитър. Южнобългарска хроника : Май – декември 1885 г. / Димитър Мантов. – 2. изд. – Пловдив : Хермес, 2024. 206 с. ; Бележки и библиогр. под линия ; Речник на чужди, остарели, диалектни и малко известни думи с. 201-206 ; За автора с. 205-206. (Библиотека Седемте хълма)
1. изд. 1984 г. на изд. БЗНС.
ISBN 9786192623847
System number [000654325]

МУТАФЧИЕВА, Вера. Алкивиад Велики : Роман / Вера Мутафчиева. – 3. изд. – Пловдив : Жанет 45, 2024. 396 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор. ; 1. изд. 1975 г. на изд. Хр. Г. Данов.
ISBN 9786191869183
System number [000654434]

ПЕТКОВА, Ваня. Бог е Любов : Житие на една свята грешница / Ваня Петкова ; Въвед. и послеслов Оля Ал-Ахмед ; Послеслов Исак Гозес. – София : Книгомания, 2024. 224 с. : ил. ; факс ; фотографии, портр. ; Биогр. данни за авт. на 2-ра кор. на кн. ; „Бог е Любов“ е истината на истините / Оля Ал-Ахмед с. 7-12 ; Една свята грешница / Оля Ал-Ахмед ; Ваня, създадена в един-единствен екземпляр / Исак Гозес с. 211-220.
ISBN 9786191954032
System number [000654451]

ПИКАРД, Майкъл. Философията : От етика до метафизика : приключения в света на познанието и реалността / Майкъл Пикард ; Прев. от англ. ез. Емилия Ничева-Карастойчева. – [София] : Книгомания, 2024. 176 с. : цв. ил. ; фиг. ; сх. ; табл. ; Азб. показалец на философите с. 168-171 ; Предметен показалец с. 172-173 ; Библиогр. с. 174-175.
ISBN 9786191953936
System number [000654427]

ПРОТОКОЛИТЕ на Берлинския конгрес / Преведени, издадени и предговор от Тодор Икономов ; Встъпителна студия и бележки Алека Стрезова ; Рецензент проф. д-р Веселин Методиев. – 2. изд. – София : Нов български университет, 2024. 304 с. : с цв. ил. ; факс. ; Библиогр. уточнения и бележки под линия ; За Берлинския конгрес, за написването и за

неговите документи / Алека Стрезова с. 7-28 ; Съдържа и: Протоколи; Санстефански договор; Берлински договор.

1. изд. Книгопечатница „Янко С. Ковачев“, София, 1885 г., по данни от документите.

ISBN 9786192333232

System number [000654325]

РАШ, Рон. Пазачът : Роман / Рон Раш ; Прев. от англ. ез. Надежда Розова. – София : Обсидиан, 2024. 254 с.

ISBN 9789547695740

System number [000654423]

РОНЕ, Татяна дьо. Апартамент 614 : Роман / Татяна дьо Роне ; Прев. от англ. ез. Надя Баева. – София : Обсидиан, 2024. 288 с.

ISBN 9789547695726

System number [000654421]

РЪДЪРФЪРД, Едуард. Ню Йорк : Т. 2. / Едуард Ръдърфърд ; Прев. от англ. ез. Златка Миронова. – София : Еднорог, 2024. 607 с. : ил. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789543652938

System number [000654546]

СТЕДМАН, М. Л. Светлина между два океана : Роман / М. Л. Седман ; Прев. от англ. ез. Любомир Николов. – 2. изд. – София : Обсидиан, 2024. 400 с. : с карти.

1. изд. 2013 г.

ISBN 9789547695689

System number [000654417]

30 години Македонски научен институт – Филиал Благоевград : Сборник изследвания / Науч. ред. Димитър Митев. – София : Македонски научен институт, 2024. 286 с. : портр. ; факсимилета ; сн. материал ; Библиография под линия ; Загл. и на англ. ез. : 30 years Macedonian Scientific Institute – Blagoevgrad Branch ; Съдържа статии от: Валентин Спасов Китанов, Владимир Стойчев Стоянов, Георги Стоянов Тренчев, Димитър Любенов Тюлеков, Димитър Спасов Шалев, Елена Атанасова Александрова, Елена Христова Чалгънова, Илко Петров Дренков, Йордан Григоров Ванчев, Катерина Драганова Ушева, Кирил Викторов Алексиев, Лъчезар Любенов Перчеклийски, Михаела Йорданова Василева, Николай Иванов Даутов, Румяна Илиева Хаджиева, Снежана Кирилова Захаријева, София Кирилова Гълъбова ; Рез. на англ. ез. / Илко Дренков.

ISBN 9786197377354

System number [000654428]

ХОРОВИЦ, Антъни. Близко до смъртта / Антъни Хоровиц ; Прев. от англ. ез. Богдан Русев. – София : Еднорог, 2024. 384 с. ; Биогр. данни за авт. на гърба на кор.

ISBN 9789543652990

System number [000654410]

ХОСЕЙНИ, Халед. Ловецът на хвърчила : Роман / Халед Хосейни ; Прев. от англ. ез. Любомир Николов. – [3. изд.]. – София : Обсидиан, 2024. 367 с. ; 1. изд. 2006 г.

ISBN 9789547695672

System number [000654499]

ШОПОВ, Георги. Осемте хилядолетия на Пещерския край : Алманах : Трета част ; Георги Шопов, Димитър Павлов и др. – Пещера : Барич и Сие ООД, 2024. 256 с. : с фотогр., цв. ил., портр., факс. ; Други авт.: Валентин Стоянов, Димитър Насков, Лиляна Чиликова, Стефка Венчева.

ISBN 9786197388428

System number [000654545]

ЯНЧЕВ, Веселин. 145 години служба на българската държавност : Службите за охрана в България 1879–2024 / проф. д.н. Веселин Янчев, о. з. полковник Драгомир Маринов. – [София] : Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2024. 116 с. : цв. ил. ; факсимилета ; сн. материал, портр.

ISBN 9789540759807

System number [000654416]

TOPOGRAPHIC anatomy of the head : For medical and dental students / Atanas Baltadjiev et al. ; Ed. Assoc. Prof. Atanas Baltadjiev, MD, PhD, Assoc. Prof. Ferihan Popova, DMD, PhD. – Plovdiv : Lax Book, 2024. 224 p. : coll. ill. ; fig. ; tabl. ; photogr. ; Други авт.: Lilia Grozleкова, Tsvetanka Petleshkova, Zdravka Harizanova.

ISBN 9786191892761

System number [000654438]